

č. 2/44
Pplk. gšt. LUKAS

Velitel ve válce

V dnešní válce srazily se dva proudy vojenského myšlení.

První stavěl na metodičnosti svázané předpisy s platnými zásadami. Každou akci pečlivě prostudoval, rozebíral ze všech hledisek a uváděl v život tehdy, když mathematická bilance zaručovala pravděpodobnost úspěchu. Vyhybal se odvážnému řešení, které jeho nástroj vystavovalo určitému riziku. Svoje závěry pak vyjadřoval podrobným zpracovaným rozkazem. Rozkazy, chtě nechtě, blížily se velmi často schematu. Schematicnost byla mírovými veliteli dosti oblíbená, poněvadž jim usnadňovala myšlení. Byla ale velkým nebezpečím pro tvoření velitele. Schema brzdilo velitele v myšlenkovém rozpětí a odpíralo mu volnost projevit vojenský charakter. Zabíjelo individualitu.

Druhý proud zahodil mnohé dosud platné zásady. Zavrhl metodičnost a nasadil úspěch na rychlost a riskantní bezohlednost.

Názorně můžeme říci, že první proud sedlal koně tažného, druhý proud koně závodního.

Je přirozené, že každý proud na základě pojetí své doktriny připravoval svoje velitele.

První je vedl od cíle k cíli, od operace k operaci pečlivě připravenými rozkazy, které dusily smělé rozpětí, jež často situace dovolovala. Dělal z velitelů pasivně výkonný orgán, zabíjel samostatnost a často i sebevědomí. Svazoval velitele časově a prostorově.

Druhý proud stavěl na iniciativě, kterou útočně zabarvoval. Zdůrazňoval požadavek aktivity a bezohledného, do krajnosti vyhroceného úsilí útočné samostatnosti. Jeho rozkazy nemohly býti postaveny na podrobnostech, mohly v hlavních rysech obsahovati pouze určení směru.

Tento druhý proud měl dosud v dnešní válce úspěch.

Jeho provádění dává operaci spád, který bleskově střídá situaci. Rozbíjí organické svazky, rozrušuje soustavu velení

5-2/11
a spojení. Vytváří situace velmi nejasné a složité, jež se rysují spleť živé síly a materiálu.

V tomto prostředí velitel metodický se všemi chybami pasivní výchovy je v nevýhodě. Proto, aby byl na výši, musí se odpoutati ode všech předsudků schematičnosti. Musí v sobě prožít převrat v myšlení, postavený na základnu nejširší samostatnosti, iniciativy a sebedůvěry. Jeho jednání musí být zdravě impulsivní, aby každou i nejsložitější situaci vyřešil rychle a dobře. Musí si být plně vědom své odpovědnosti kterou vyhledává, místo, aby se jí vyhýbal.

Ve stejné linii vede svůj velitelský rámec. Uznává osobnost svých podřízených velitelů, jejich postavení a schopnosti. Rozkazy jim dává krátké, velmi často ústní. Dlouhé rozkazy nebude čas zpracovat, nebude čas číst. Z počátku narazí na odpor — podřízený nepochopí dosti rychle, nebude mít jistoty. Ale vytrvalým cvičením a hnětením jejich ducha dosáhne stavu, kdy pouhý pokyn bude jasným rozkazem.

Dokonalá spolupráce různorodých prvků, které boj svede nahodile dohromady, musí býti samozřejmostí. Tam, kde soukolí zavrzá, nutno zakročit rychle a bez sentimentality.

Souhrnně řečeno:

Dnešní válka nevyžaduje velitele profesora, vyžaduje velitele muže. Velitel je fighter, který stále myslí o hodinu napřed, aby nebyl překvapen. Dlouhými úvahami o správném řešení ztrácí se čas, může se přijít pozdě. To je neúspěch.

Každá rána se oplácí ranou. Ve výhodě je ovšem ten, kdo dá první ránu. Rána se vede hmotou proti hmotě a tak, aby zasáhla nejcitlivější ústrojí nepřítele.

Velitel, který nebude jednati, poněvadž nemá k tomu rozkaz, se do dnešní války nehodí.

Velitel bez sebedůvěry nedovede prosadit svou vůli. Kymácí se mezi porážkou a vítězstvím. Nebude mít úspěchu.

Každá rychlá a samostatná akce je podmíněna láskou k odpovědnosti. Bez této je velitel pouze figurou.